

กระบวนการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เพื่อความสอดคล้องของการจัดการศึกษาตามเป้าหมายของ หลักสูตร: กรณีศึกษา The 21st Century Program มหาวิทยาลัยคิวชู The Admission to Higher Education for Consistency of Curriculum Goals: Case Study The 21st Century Program Kyushu University.

เตือนใจ คดีดี*
วศินี รุ่งเรือง**
อังคณา อ่อนธานี***

บทคัดย่อ

กระบวนการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เป็นกระบวนการสำคัญที่จะทำให้ได้ผู้เรียนที่มีคุณลักษณะสำคัญตรงตามที่หลักสูตรต้องการ โดยกระบวนการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อของประเทศไทย มีข้อบกพร่องที่การมุ่งเน้นการคัดเลือกผู้เรียนที่เก่งเฉพาะรายวิชาหลัก จากแบบทดสอบแบบปรนัย แบบเลือกตอบ ทำให้ละเลยการคัดเลือกผู้เรียนที่สามารถเรียนรู้ได้จริงตามรูปแบบหรือวิธีการสอนที่รายวิชาในหลักสูตรนั้น ๆ ใช้ จึงทำให้ไม่บรรลุตามเป้าหมายที่หลักสูตรต้องการ ซึ่งแตกต่างจากการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อของ The 21st Century Program มหาวิทยาลัยคิวชู ที่มุ่งเน้นการคัดเลือกด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การใช้แฟ้มสะสมผลงาน การฟังการบรรยายการเขียนเรียงความ การอภิปรายแสดงความคิดเห็นในสถานการณ์ที่กำหนด และการสัมภาษณ์ ซึ่งวิธีการที่ระบุนั้นสอดคล้องกับสภาพของการจัดการเรียนรู้ที่หลักสูตรนี้ใช้ จึงทำให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรประสบผลสำเร็จได้ตามที่หลักสูตรตั้งเป้าหมายไว้

Abstract

The admission for higher education, is an important process to get the learners with the essential features exactly as they are needed. By the admissions system in Thailand. There are deficiencies that focus on selecting the best students in the core subjects. Based on the multiple choice test, neglecting the selection of learners who can actually learn the format or the teaching methods used in the course is not suitable for the course. It's deterrent from admission system of the 21st Century Program, Kyushu University That focus on the selection of a variety of methods, such as the use of

* นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

** นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

*** อาจารย์ ดร. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

the portfolio, lectures, essay writing, discuss the situation, and interviews. The method specified is consistent with the state of the learning management that this course uses. As a result, the curriculum has been successfully implemented as set by the curriculum.

บทนำ

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีพันธกิจหลักสำคัญประการหนึ่ง คือการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเพื่อเป็นกำลังคนในระดับสูงให้กับสังคม ประเทศชาติ โดยการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษานั้น จะมุ่งเน้นที่การพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตราที่ 22 บัญญัติไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด...” ดังนั้นผู้เรียนจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดสำหรับการจัดการศึกษาเพราะผู้เรียนเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาด้านความรู้ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียน ดังที่ปรัชญา เวสารัชช์ (2545:9) ได้สรุปความสำคัญของปัจจัยนี้ไว้ว่า ผู้เรียนเป็นดัชนีชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของการจัดการเรียนการสอนที่ครอบคลุมทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอน ตั้งแต่ขั้นของการรับเข้าศึกษา การเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล รวมทั้งการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

เมื่อผู้เรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญของความสำเร็จในการจัดการศึกษา ดังนั้นกระบวนการคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษา จึงเป็นกระบวนการเริ่มของการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาด้วย ดังที่สำนักมาตรฐานและการประเมินผลอุดมศึกษา (2558:67) ได้ระบุเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาไว้ว่า ระบบประกันคุณภาพนักศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการรับหรือการคัดเลือกนักศึกษา

เข้าศึกษาในหลักสูตร ซึ่งต้องเป็นระบบที่สามารถคัดเลือกนักศึกษาที่มีคุณสมบัติและความพร้อมในการเรียนตามหลักสูตรจนสำเร็จการศึกษา ฉะนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงต้องมีการวางแผนเกี่ยวกับการรับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อ โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่ได้ระบุเกี่ยวกับการรับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อไว้ในมาตราที่ 26 ดังนี้ “ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อและให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวาระหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย” และสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2551:146) ได้กำหนดมาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา ด้านการผลิตบัณฑิต ว่า “สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการรับนักศึกษาเข้าเรียนที่มีคุณสมบัติและจำนวนตรงตามแผนการรับนักศึกษาและสอดคล้องกับเป้าหมายการผลิตบัณฑิต อย่างมีคุณภาพ”โดยถือคุณสมบัติของนักศึกษาที่รับเข้าศึกษาในหลักสูตรเป็นปัจจัยพื้นฐานของความสำเร็จ ดังที่สำนักมาตรฐานและการประเมินผลอุดมศึกษา (2558:68) ระบุว่า “แต่ละหลักสูตรจะมีแนวคิดปรัชญาในการออกแบบหลักสูตร ซึ่งจำเป็นต้องมีการกำหนดคุณสมบัติของนักศึกษาที่สอดคล้องกับลักษณะธรรมชาติของหลักสูตร การกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกต้องมีความโปร่งใส ชัดเจน และสอดคล้องกับคุณสมบัติของนักศึกษาที่กำหนดในหลักสูตร มีเครื่องมือที่ใช้ในการคัดเลือก ข้อมูล หรือวิธีการคัดเลือกให้ได้นักศึกษาที่มีความพร้อมทางปัญญา สุขภาพกายและจิต ความมุ่งมั่นที่จะเรียน และมีเวลาเรียนเพียงพอ เพื่อให้สามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด”

ประเทศไทยมีกระบวนการคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามาตั้งแต่ พ.ศ. 2504 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน กำหนดชื่อกระบวนการเป็น 3 กระบวนการใหญ่ 3 แบบคือ แบบเอนทรานซ์ แบบแอดมิชชัน และแบบปัจจุบันคือ แบบ TCAS ซึ่งทุกกระบวนการคัดเลือกมีเป้าหมายสำคัญ คือ การได้ผู้เรียนที่มีรู้และความสามารถทางวิชาการที่สอดคล้องกับเป้าหมายเฉพาะของแต่ละหลักสูตรของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง แต่เมื่อศึกษาถึงวิธีการที่ใช้สำหรับการคัดเลือกในแต่ละกระบวนการ โดยเฉพาะในกระบวนการเดิมทั้ง 3 กระบวนการแล้ว ผู้เขียนพบว่าทุกกระบวนการคัดเลือกใช้แบบทดสอบแบบปรนัยจากส่วนกลางเป็นหลัก กล่าวคือมีทั้งแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ในรายวิชาสามัญ/รายวิชาความถนัดเฉพาะด้าน/ความถนัดทางวิชาชีพ/การวัดความรู้ในระดับชาติ รวมทั้งความสามารถในการเขียน คิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา และความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ทำให้เกิดการคาดเดาคำตอบได้ด้วยเทคนิควิธีการต่าง ๆ ทำให้เกิดปัญหาได้ผู้เรียนที่มีคุณสมบัติด้านความรู้ไม่สอดคล้องกับที่หลักสูตรต้องการ ดังที่ชอบ ลีชอ และอรุณี อ่อนสวัสดิ์ (2541: 9) ได้ระบุถึงปัญหาหนึ่งของกระบวนการเอนทรานซ์ระบบเก่าไว้ว่า “ผู้เรียนที่ผ่านการคัดเลือกด้วยจำนวนหนึ่ง มีความรู้ความสามารถตลอดจนคุณลักษณะไม่สอดคล้องกับรายวิชาที่ต้องเรียนตามหลักสูตร ทั้งนี้เพราะความรู้ที่นำมาใช้เพื่อทำแบบทดสอบนั้นไม่ได้มาจากการวางรากฐานทางวิชาการแต่มาจากการเรียนลัดหรือการเรียนกวดวิชา”

นอกจากนี้แล้วยังพบว่ากระบวนการคัดเลือกทั้งหมดนั้นยังไม่สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนการสอนที่มหาวิทยาลัยใช้ คือ การบรรยาย การสรุปองค์ความรู้จากการฟัง และการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ซึ่งต้องใช้ทักษะทั้งด้านการฟัง การดูการเขียนและการพูด โดยที่การคัดเลือกด้วยแบบทดสอบแบบปรนัยไม่สามารถวัดได้ กระบวนการคัดเลือกดังกล่าวจึงส่งผลให้มีผู้เรียนบางส่วนเมื่อเข้าสู่สถาบันอุดมศึกษาแล้ว

มีพื้นฐานความสามารถไม่ตรงตามที่หลักสูตรต้องการ จึงถูกให้ออกจากการเป็นนักศึกษากลางคัน เกิดเป็นความสูญเสียทางการศึกษาทั้งด้านงบประมาณ และเวลา ดังนั้นกระบวนการคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาจึงมีความสำคัญต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษา ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาจะต้องวางแผนการรับ วิธีการคัดเลือกที่หลากหลายและเหมาะสมเพื่อให้ได้ผู้เรียนที่มีคุณสมบัติทั้งด้านวิชาการและด้านพฤติกรรมกรเรียนสอดคล้องกับเป้าหมายและการเรียนการสอนที่หลักสูตรกำหนดขึ้น

กระบวนการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย

ประเทศไทยมีระบบกลาง สำหรับการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามาตั้งแต่ พ.ศ. 2504 ถึงปัจจุบันถึง 3 กระบวนการใหญ่ๆ คือ กระบวนการเอนทรานซ์ (Entrance) กระบวนการแอดมิชชัน (Admission) และกระบวนการ TCAS ในปัจจุบัน ซึ่งจะกล่าวไปโดยลำดับดังนี้

1. ความเป็นมาของกระบวนการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย

กระบวนการเอนทรานซ์ (Entrance) เป็นกระบวนการที่ทบวงมหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนดวิธีการที่ใช้ สามารถแบ่งออกเป็น 2 กระบวนการคือ กระบวนการเก่าที่ใช้ระหว่างปี พ.ศ. 2516 -พ.ศ. 2541 และกระบวนการใหม่ที่ใช้ระหว่างปี พ.ศ. 2542 – พ.ศ. 2548 ซึ่งกระบวนการทั้ง 2 กระบวนการมีความคล้ายคลึงกันคือ การพิจารณาคัดเลือกจากคะแนนทดสอบวัดความรู้ผู้เข้าสอบด้วยแบบทดสอบแบบปรนัยในรายวิชาสามัญแยกเป็น 2 แบบย่อยตามสายวิชาที่เรียนกล่าวคือ สายวิทยาศาสตร์ กำหนดให้สอบ 7 รายวิชา ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคม คณิตศาสตร์ เคมี ชีววิทยา และฟิสิกส์ ส่วนสายศิลป์ กำหนดให้สอบ 5 รายวิชา ได้แก่ ภาษาไทย

ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา และชีววิทยา และในส่วนของที่แตกต่างกันคือ กระบวนการเอนทรานซ์ระบบใหม่ ได้เพิ่มการพิจารณาจากผลการเรียนตลอดหลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้ค่าน้ำหนักร้อยละ 10 ประกอบด้วยคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX) ให้ค่าน้ำหนักร้อยละ 5 รวมกับคะแนนซึ่งวัดจากตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) ให้ค่าน้ำหนักร้อยละ 5 สมทบเข้ามาร่วมพิจารณาด้วย

กระบวนการแอดมิชชัน (Admission) เป็นกระบวนการที่ใช้ระหว่างปี พ.ศ. 2549 – 2559 โดยที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นผู้กำหนดวิธีการที่ใช้ ซึ่งตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ใช้กระบวนการคัดเลือกนี้ มีการปรับเปลี่ยนการพิจารณาคัดเลือกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะแรก พิจารณาคัดเลือกจาก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ผลการเรียนเฉลี่ยรวมตลอดหลักสูตร (GPAX) ให้ค่าน้ำหนักร้อยละ 10 ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ (GPA) ให้ค่าน้ำหนักร้อยละ 20 ผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET: Ordinary National Educational Test) ซึ่งเป็นข้อสอบแบบปรนัย จำนวน 8 ฉบับ (รายวิชา) ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ และการงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งรายวิชาที่นำมาคำนวณมีเพียง 5 รายวิชา คือ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ โดยให้ค่าน้ำหนักร้อยละ 35-70 และผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นสูง (A-NET: Advanced National Educational Test) ให้ค่าน้ำหนักร้อยละ 0-35 ต่อมาในระยะที่ 2 ปีพ.ศ. 2553 ได้มีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบโดยยกเลิกการใช้ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ (GPA) และปรับค่าน้ำหนักของผลการเรียนเฉลี่ยรวมตลอดหลักสูตร (GPAX) เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 20 ปรับค่าน้ำหนักการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน

(O-NET) ลดลงเป็นร้อยละ 30 อีกทั้งยกเลิกการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นสูง (A-NET) และรายวิชาเฉพาะ มาเป็นการสอบ Aptitude Test ประกอบด้วย การทดสอบความถนัดทั่วไป (GAT: General Aptitude Test) ที่เป็นการวัดความสามารถในการเขียน คิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา อีกครั้งหนึ่งเป็นความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นข้อสอบทั้งแบบปรนัยและอัตนัย ให้ค่าน้ำหนักร้อยละ 10-50 และการทดสอบความถนัดทางวิชาชีพ (PAT: Professional Aptitude Test) แบ่งเป็น 7 ฉบับ 13 ความถนัด ได้แก่ PAT 1 ความถนัดทางคณิตศาสตร์ PAT 2 ความถนัดทางวิทยาศาสตร์ PAT 3 ความถนัดทางวิศวกรรมศาสตร์ PAT 4 ความถนัดทางสถาปัตยกรรมศาสตร์ PAT 5 ความถนัดทางวิชาชีพครู PAT 6 ความถนัดทางศิลปกรรมศาสตร์ PAT 7 ความถนัดทางภาษาต่างประเทศ (ฝรั่งเศส เยอรมนี จีน ญี่ปุ่น อารบิก และภาษาบาลี) ให้ค่าน้ำหนักร้อยละ 0-40 นอกจากนี้ยังพบว่าเกิดการรับตรงของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มากขึ้น อันเนื่องมากจากการใช้แบบทดสอบต่าง ๆ ข้างต้นยังไม่ครอบคลุมถึงองค์ความรู้และความถนัดตามที่แต่ละหลักสูตรวิชาต้องการ จึงได้เกิดการใช้แบบทดสอบกลางสำหรับการรับตรง เป็นแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ในรายวิชาสามัญ 9 รายวิชา เรียกว่า 9 วิชาสามัญ ซึ่งเพิ่มมาจาก 7 รายวิชาสามัญที่ใช้ในกระบวนการคัดเลือกเอนทรานซ์ 2 รายวิชาคือ คณิตศาสตร์ แบ่งออกเป็น คณิตศาสตร์ 1 คณิตศาสตร์ 2 และวิทยาศาสตร์ทั่วไป จากการเปิดรับตรงทำให้เกิดปัญหาการวิ่งรอกสอบ และการสละสิทธิ์สูง จึงได้เกิดระบบการเคลียร์ริงเฮาส์ (Clearing House) เพื่อยืนยันสิทธิ์ และเป็นการป้องกันการกั้นที่นั่งในกระบวนการแอดมิชชัน

กระบวนการ TCAS (Thai University Center Admission System) หรือ Entrance 4.0 เริ่มนำมาใช้ในปีพ.ศ. 2560 โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และผู้แทนจากที่ประชุม

อธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) (ระบบการคัดเลือก TCAS, 2017) ซึ่งกำหนดให้สามารถสอบได้เพียงครั้งเดียวหลังจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 (มีนาคม-เมษายน) พิจารณาผลใช้แบบทดสอบ O-NET GAT/ PAT และ 9 วิชาสามัญ เหมือนเดิม แล้วเพิ่มระบบเคลียร์เฮาส์ เป็น 2 ครั้ง แบ่งกระบวนการคัดเลือกเป็น 5 รอบ ตามประกาศกระทรวงศึกษา (2560) คือ รอบที่ 1 การรับด้วยแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) โดยไม่มีการสอบข้อเขียน สำหรับนักเรียนทั่วไป นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ นักเรียนโควตา นักเรียนเครือข่าย รอบที่ 2 การรับแบบโควตา มีการสอบข้อเขียน หรือสอบปฏิบัติ สำหรับนักเรียนเขตพื้นที่หรือภาคโควตาโรงเรียนในเครือข่าย และโครงการความสามารถพิเศษต่าง ๆ รอบที่ 3 การรับตรงร่วมกัน สำหรับนักเรียนในโครงการกลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย โครงการอื่น ๆ และนักเรียนทั่วไป โดยหน่วยงานเป็นคนรับสมัคร และสถาบันอุดมศึกษาจัดสอบร่วมกัน โดยแต่ละสถาบันอุดมศึกษากำหนดเกณฑ์การพิจารณาที่เป็นอิสระ ซึ่งนักเรียนจะสามารถเลือกได้ 4 สาขาวิชาโดยไม่มีลำดับ รอบที่ 4 การรับแบบ Admissions สำหรับนักเรียนทั่วไป ซึ่งหน่วยงานเป็นคนรับสมัคร ซึ่งทุกรอบต้องมีการนำผลการทดสอบ O-NET GAT/ PAT และ 9 วิชาสามัญ มาเป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาด้วยเสมอ

2. ข้อบกพร่องของกระบวนการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย

การศึกษาวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) เกี่ยวกับกระบวนการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาดังกล่าวข้างต้น ตั้งแต่กระบวนการเอนทรานซ์ กระบวนการแอดมิชชัน จนถึง กระบวนการ TCAS ในปัจจุบัน จะให้เห็นว่ามีการดำเนินการปรับเปลี่ยนกระบวนการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาเรื่อยมา ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม มีความเที่ยงตรง สามารถคัดเลือกบุคคลที่

มีความถนัดตามสาขาที่เรียน และมีศักยภาพในการเรียน แต่จากการวิเคราะห์วิธีการที่ใช้พิจารณาตามกระบวนการคัดเลือกทั้ง 3 กระบวนการข้างต้น จะเห็นว่าปัญหาหลักสำหรับกระบวนการคัดเลือกผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา คือทุกกระบวนการคัดเลือกมุ่งเน้นผลลัพธ์จากการวัดความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ด้วยแบบทดสอบแบบปรนัย แบบเลือกตอบเป็นหลัก โดยที่แบบทดสอบวัดอันหลากหลายเหล่านั้นก็ไม่ได้มีคุณภาพที่จะวัดความรู้ ทักษะ หรือความถนัดที่แต่ละหลักสูตรต้องการได้จริง แต่เป็นแบบทดสอบที่มุ่งเน้นการจดจำเนื้อหา ซึ่งทำให้เกิดปัญหาเรื้อรังในเรื่องการเรียนกวดวิชา เพื่อให้ได้เทคนิคมาตอบแบบทดสอบ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริวิตันวิภาสศิลป์ (2542: 65) พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่สนใจเรียนในชั้นเรียนตามปกติ มุ่งแต่การกวดวิชาเพื่อการสอบคัดเลือกหรือมีการสอบเทียบความรู้ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแล้วไม่สนใจเรียนในชั้นเรียนหันไปกวดวิชาแทนนอกจากนี้ผู้เรียนยังสะท้อนออกมาว่าวิธีการคัดเลือกใช้แบบทดสอบวัดเพื่อเน้นวิชาการและความรู้ความเข้าใจเท่านั้น

นอกจากนี้แบบทดสอบที่ใช้พิจารณาในแต่ละฉบับมีความซ้ำซ้อนกันเอง ยกตัวอย่างเช่น แบบทดสอบ O-NET มีการสอบในวิชาภาษาอังกฤษ และการสอบ 9 วิชาสามัญก็มีการสอบในวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งแบบทดสอบทั้งสองฉบับนั้นต่างก็มุ่งวัดความรู้ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ 4-5 และแบบทดสอบ GAT ก็มีการวัดความรู้ในวิชาภาษาอังกฤษทั้งสิ้น ยังไม่รวมถึงแบบทดสอบ PAT ที่ยังไม่สามารถสะท้อนคุณลักษณะเฉพาะของผู้เรียนในสาขาต่าง ๆ นั้นได้ ยกตัวอย่างเช่น คณะเภสัชศาสตร์ พิจารณาผล GAT PAT 1 และ PAT 2 คณะเกษตรศาสตร์ พิจารณาผล GAT PAT 1 และ PAT 2 และคณะสารสนเทศศาสตร์ พิจารณาผล GAT PAT 1 และ PAT 2 จะเห็นได้ว่าทั้งสามคณะวิชาใช้แบบทดสอบวัดความถนัดเฉพาะทางวิชาการและวิชาชีพเช่นเดียวกัน

ทั้งนี้ผลการวิจัยของ กาญจนา ชูศรีวงศ์ และคณะ (2553: 12) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและผู้ปกครองที่มีต่อระบบการคัดเลือกแบบใหม่ซึ่งสอดคล้องกับการระดมความคิดเห็นในการเสวนาของที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยที่ได้สรุปปัญหา หรือจุดด้อยของระบบแอดมิชชัน (Admission) พบว่ารูปแบบการคัดเลือกประเภทนี้ไม่สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียนไม่มีการจำแนกความถนัดเฉพาะด้าน เช่น ไม่สามารถจำแนกระหว่างผู้เรียนที่มีความสามารถทางศิลปะการใช้ตรรกะทางคณิตศาสตร์การใช้เหตุผลแบบนักวิทยาศาสตร์การสนใจในรายละเอียดของวิทยาศาสตร์ชีวภาพการมุ่งแสวงหาความจริงสุดท้ายของวิทยาศาสตร์กายภาพและการใช้เหตุผลโต้แย้งหักล้างของสายนิติศาสตร์สังคมศาสตร์ฯลฯ ข้อสอบของแบบทดสอบ Aptitude ยังคงมีลักษณะเน้นเนื้อหาเป็นอย่างมาก

จากปัญหาหลักข้างต้นทำให้เกิดข้อบกพร่องของกระบวนการคัดเลือก ดังนี้

2.1 การคัดเลือกได้เฉพาะผู้เรียนที่มีเก่งในรายวิชาหลัก แต่ขาดความรู้พื้นฐานเฉพาะความถนัดและความสนใจ ที่ตรงกับการเรียนในแต่ละรายวิชาของแต่ละหลักสูตร สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ซอบ ดิซอและอรุณี อ่อนสวัสดิ์ (2541: 9) ว่าการสอบด้วยแบบทดสอบแบบปรนัย ทำให้คุณภาพของผู้ผ่านการสอบไม่สอดคล้องตามความต้องการของสาขาวิชา และสอดคล้องความคิดเห็นของสมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ (อ้างถึงใน สุชาติดา บวรกิตติวงศ์ และคณะ, 2545: 21) ว่าระบบเอนทรานซ์แบบเก่ามีข้อบกพร่องคือ การให้โอกาสคนที่เรียนเก่งมาก จึงรับเข้าเรียนจะรับเฉพาะผู้เรียนเก่งรายวิชาหลักเท่านั้น ความรู้วิชาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่วิชาหลักกับพร่อง ดังนั้นจึงส่งผลให้ในหลายมหาวิทยาลัยมีนักศึกษาจะต้องถูกให้ออกกลางคันจำนวนมาก

2.2 ผู้สอบผ่านการคัดเลือกตามกระบวนการคัดเลือกเหล่านี้บางส่วนขาดศักยภาพในการเรียนในระดับอุดมศึกษา ไม่สามารถปรับตัว และปรับวิธีการเรียนตามสภาพการเรียนในหลักสูตรของอุดมศึกษาได้ ทั้งนี้เพราะการคัดเลือกที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา โดยที่การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา มีความแตกต่างจากการเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ถึงแม้ว่าอาจารย์ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการบรรยาย เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน แต่ผู้เรียนต้องมีทักษะในการฟังและสรุปความรู้ที่ได้จากการบรรยาย การอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตลอดจนการนำเสนองานที่มีคุณภาพด้วย ทั้งนี้ทักษะที่กล่าวถึงนี้ไม่ได้เกิดขึ้นเพราะผู้เรียนมีผลการทดสอบที่ดีเยี่ยม แต่เป็นการสะท้อนศักยภาพการคิดที่ผู้เรียนต้องมี อันจะทำให้ผู้เรียน ประสบความสำเร็จในการเรียนรายวิชาต่าง ๆ โดยที่แบบทดสอบวัดความรู้ไม่สามารถประเมินได้ ปัญหาการขาดศักยภาพดังกล่าวนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ สุมาลี สุวรรณภักดี (อ้างถึงใน อรุณศิริสัมพันธ์, 2550: หน้า 2) ที่ได้ศึกษาปัญหาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลเขตภาคใต้ พบว่า ปัญหาที่นักศึกษาประสบมากที่สุดคือด้านการเรียน คือ การไม่ชอบคณะที่เรียน ไม่ทราบวิธีการเรียน มีความกังวลเกี่ยวกับการสอบ จนทำให้นักศึกษาจำนวนหนึ่งที่ไม่สามารถปรับตัวได้ต้องพ้นสภาพจากการเป็นนักศึกษา เนื่องจากมีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่สถาบันกำหนด จากการสะท้อนข้อบกพร่องดังกล่าว ทำให้เข้าใจได้ว่าผลลัพธ์การตัดสินผลการสอบผ่านที่เกิดการใช้แบบทดสอบเพื่อวัดความรู้ไม่สัมพันธ์กับความสำเร็จการศึกษามากที่สุด เพราะการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาไม่ได้มุ่งให้เกิดความรู้ความจำองค์ความรู้ แต่ผู้เรียนต้องสามารถตีความทำความเข้าใจองค์ความรู้ นั้น และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาในประเด็นที่สนใจได้ด้วย ซึ่งแบบทดสอบวัดผล

ด้านความรู้ หรือความถนัดที่กระบวนการคัดเลือกใช้ เป็นเครื่องมือสำหรับการคัดเลือกที่ใช้ผู้นั้นไม่สามารถนำไปสู่ผลที่ประสงค์ได้จริง แต่ทว่าส่งผลให้ผู้เรียนต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน สอดคล้องกับผลการสำรวจ

นักศึกษาแต่ละชั้นปีในระดับอุดมศึกษาของสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา ในปีการศึกษา 2559 ซึ่งสามารถนำมาสรุปเป็นตารางอัตราคงอยู่ของ นักศึกษาได้ดัง ตารางต่อไปนี้

สถิติแสดงอัตราคงอยู่ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาประเภทจำกัดรับในปีการศึกษา 2559

ประเภทมหาวิทยาลัย	ปีที่ 1		ปีที่ 2		ปีที่ 3		ปีที่ 4
	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	ภาคเรียนที่ 1
มหาวิทยาลัยรัฐบาล	25,908	25,468	25,389	23,476	20,127	18,680	12,939
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล	40,061	32,295	37,962	35,264	28,312	26,575	13,472
มหาวิทยาลัยราชภัฏ	116,243	107,468	109,157	99,394	104,634	95,917	65,557
มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	119,535	100,314	109,405	91,947	105,609	89,925	59,083

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.(2560). ข้อมูลรวมนักศึกษาปีการศึกษา 2557 – 2560. เข้าถึงเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2560 เข้าถึงได้จาก www.info.mua.go.th/information.

จากตารางข้างต้นจะเห็นว่าจำนวนนักศึกษาในแต่ละชั้นปีมีจำนวนลดลงในแต่ละภาคการศึกษา จำนวนที่ลดลงในแต่ละภาคเรียนนี้เป็นเพราะนักศึกษามีผลการเรียนเฉลี่ยไม่ถึงตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย ส่งผลให้นักศึกษากลุ่มดังกล่าวต้องพักการเรียนระหว่างเทอม ตลอดจนพันสภาพการเป็นนักศึกษา ซึ่งจะเห็นได้อย่างชัดเจนในภาคเรียนที่ 2 ของชั้นปีที่ 3 ที่มีจำนวนนักศึกษาลดลงอย่างชัดเจน ทั้งนี้ตามระเบียบการให้พ้นสภาพนักศึกษาในกรณีที่มีผลการเรียนเฉลี่ยไม่ถึงตามเกณฑ์ที่สถาบันการศึกษากำหนด ชั้นได้รับการนำมาพิจารณาในชั้นปีนี้ ปรากฏการณ์นี้สะท้อนถึงการไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพการจัดการเรียนรู้ที่แต่ละหลักสูตรใช้ในการเรียนรู้อัตโนมัติของนักศึกษานั่นเอง

กระบวนการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาจึงไม่ควรเน้นที่การคัดเลือกผู้เรียนที่มีความรู้พื้นฐานเพียงอย่างเดียว แต่ควรเป็นกระบวนการที่สามารถคัดเลือกผู้เรียนที่สามารถเรียนได้ตามสภาพ

การจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรที่สถาบันอุดมศึกษานั้นใช้ด้วย

เพื่อให้เห็นทางออกจากสภาพปัญหาที่สถาบันอุดมศึกษาไทยเผชิญอยู่ ผู้เขียนขอเสนอกระบวนการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของประเทศญี่ปุ่น: กรณีศึกษา The 21st Century Program ของมหาวิทยาลัยคิวชู เพื่อเป็นกรณีตัวอย่างหรือเป็นกรณีศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลทำความเข้าใจกระบวนการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในมิติที่กว้างออกไปด้วย

กระบวนการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของประเทศญี่ปุ่น: กรณีศึกษา The 21st Century Program ของมหาวิทยาลัยคิวชู

The 21st Century Program เป็นหนึ่งในสถาบันการศึกษาที่ตั้งอยู่ ณ มหาวิทยาลัยคิวชู วิทยาเขตอโตะจังหวัดฟูกูโอกะ ประเทศญี่ปุ่น ที่เริ่มผลิตบัณฑิตมาตั้งแต่คริสต์ศักราชที่ 2001

แรกเริ่มมีการกำหนดจำนวนรับนักศึกษา 18 คน ต่อปี การศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อผลิตบัณฑิตที่เป็นผู้นำในโลกศตวรรษที่ 21 กล่าวคือเป็นบัณฑิตที่สามารถเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ความรู้ความสามารถที่หลากหลายของตนเองไปสู่การกำหนดประเด็น และกระบวนการแก้ปัญหาเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาสิ่งที่ตนให้ความสนใจโดยคำนึงถึงความแตกต่างด้านบริบทสังคมและพลโลกในศตวรรษที่ 21 ผ่านการจัดการศึกษาตามหลักสูตรที่มุ่งเน้นการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความต้องการ ความสนใจและความรู้ความสามารถเฉพาะบุคคล (Kyushu University, 2017: 8-9) The 21st Century Program (2017) มีหลักการสำคัญของการจัดการศึกษา 4 หลักการ ดังนี้

1. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สำหรับศตวรรษที่ 21 คือมนุษย์ที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่หลากหลาย และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ที่มีอยู่อย่างแตกต่างกัน เพื่อนำไปสู่การระงับและแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว

2. การเป็นผู้เชี่ยวชาญระดับสูง คือสามารถบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ จากสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องหรือประเด็นต่าง ๆ จากมุมมองที่กว้าง เพื่อนำมาใช้กับสังคม

3. ความคิดสร้างสรรค์และความรู้พื้นฐาน คือ การกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นอิสระผ่านหลักสูตรทั้งหมดที่อยู่ในมหาวิทยาลัย ซึ่งการให้อิสระในการจัดเนื้อหาการเรียนรู้ด้วยตนเองนี้ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้พื้นฐานที่จำเป็น ต่อการทำความเข้าใจตีความ ประเด็นหรือปัญหาที่สังคมปัจจุบันกำลังเผชิญ เพื่อนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง และมีทักษะในการสื่อสารและภาษาที่ดี

4. การเปิดโลกภายนอก ซึ่งหมายถึงสังคม คือ การสร้างผู้เรียนที่สามารถจัดการ ตอบโต้ และแก้ไขปัญหาทางสังคม โดยสามารถใช้ความรู้ของมหาวิทยาลัยเพื่อเชื่อมโยงสู่การแก้ไขปัญหาที่ชุมชนเผชิญได้ โดยชุมชนในที่นี้มีได้หมายถึงแค่ประเทศของ

ตนเองเท่านั้นแต่ยังหมายถึงนานาประเทศในโลกด้วย จากหลักการของการจัดการศึกษาข้างต้นนี้ จะเห็นว่าหลักสูตรการเรียนรู้นี้เป็นไปเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อนำไปใช้กำหนดประเด็นแก้ไขปัญหาชุมชน สังคม ประเทศชาติ และโลกตามที่ตนสนใจได้ด้วยตนเอง

The 21st Century Program (2017) ได้นำหลักการของการจัดการศึกษามาใช้เพื่อกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์อันเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาไว้ 4 ด้าน คือ 1. ด้านความรู้ความเข้าใจ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานด้านต่าง ๆ ของสาขาวิชาและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ความรู้เฉพาะทาง ความรู้ที่จำเป็นต่อการคิดและมุมมองของนานาชาติเพื่อทำความเข้าใจปัญหา ความรู้เชิงสร้างสรรค์เพื่อการประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง 2. ด้านทักษะทางเทคนิค (ทักษะทางปัญญาและการปฏิบัติ) ได้แก่ ความสามารถในการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลเฉพาะ การสร้างชุดรูปแบบการวิจัย การจัดทำแผนการวิจัย การปรับปรุงแผนการวิจัย การคำนึงถึงความแตกต่างด้านมุมมองของภาษาทั้งภาษาญี่ปุ่นและภาษาอังกฤษอย่างมีเหตุผล และมีทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการทำวิจัยได้ 3. ด้านทักษะการถ่ายทอดความรู้ ได้แก่ การอธิบายผลการศึกษาค้นคว้าของตนเองให้ผู้อื่นที่อยู่นอกสาขาเข้าใจได้ มีส่วนร่วมในการทำวิจัยนอกสาขาของตนเองเพื่อให้สามารถค้นพบผลลัพธ์และประเด็นต่าง ๆ สำหรับการประเมินได้ มีความเข้าใจวัฒนธรรมต่างประเทศและสังคม ทั้งสามารถสื่อสารในสังคมโลกได้ 4. ด้านทัศนคติและการวางแผน ได้แก่ มีความคิดหรือมุมมองเชิงบวกและกว้างไกลเกี่ยวกับการแสวงหาความรู้ การค้นพบปัญหา การเป็นผู้นำในการแก้ปัญหา การบูรณาการความหลากหลายของความรู้พื้นฐาน และการเป็นพลเมืองที่มีความคิดริเริ่ม ทั้งยังต้องมีความสนใจอย่างกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ การค้นคว้า

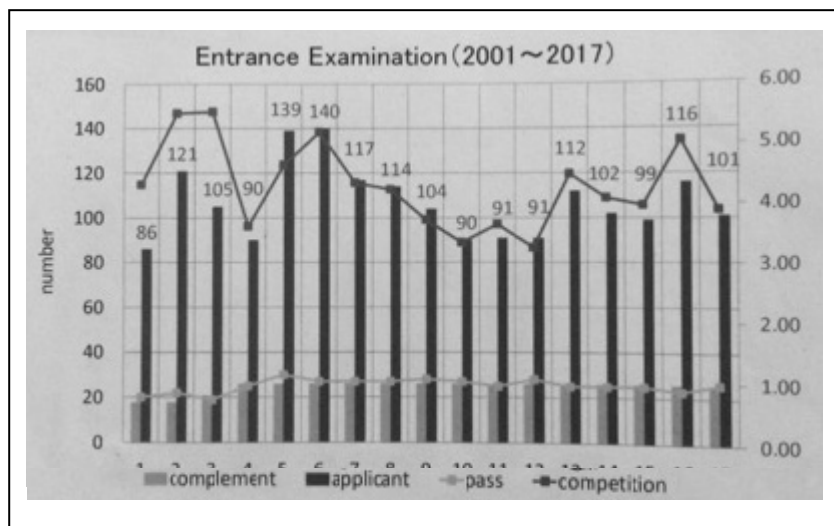
วิจัย และการเรียนการสอน รวมทั้งมีความตระหนักถึงควมรับผิดชอบต่อตนเองในฐานะสมาชิกคนหนึ่ง ของสังคม

เนื่องจากหลักการการจัดการศึกษาและเป้าหมายด้านคุณลักษณะของบัณฑิตของ The 21st Century Program ที่ระบุไว้ข้างต้นนั้นมุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ผ่านรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่เน้นการวิจัย จึงทำให้ผู้เรียนจำเป็นต้อง

เข้ารับฟังการบรรยายจากผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยผู้เรียนต้องสามารถสรุปประเด็นต่าง ๆ ที่ได้จากการฟังบรรยายมาร่วมกันอภิปรายในชั้นเรียนสัมมนา

เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้กับงานวิจัยของตนเอง หลักสูตรนี้จึงได้รับความสนใจจากผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเข้ามาสมัครเรียนเป็นจำนวนมาก ดังจะเห็นได้จากสถิติในแผนภูมิที่ 1 ต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 1 แสดงสถิติการคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาต่อของ The 21st Century Program

ที่มา: เอกสารประกอบการบรรยายการจัดการศึกษา ของ The 21st Century Program ณ มหาวิทยาลัยศรีวิฑูวิทยาเขตอโศก วันที่ 10 พฤศจิกายน 2560.

จากแผนภูมิสถิติข้างต้นแสดงให้เห็นว่าอัตราการแข่งขันมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยอัตราการแข่งขันต่อปีสามารถสรุปเป็นตัวเลขเชิงสถิติ คือ ผู้สมัคร 5 คน จะได้รับการคัดเลือกเข้าเรียน 1 คน โดยที่กำหนดจำนวนการรับผู้เรียนเข้าศึกษาไว้ที่คือ 26 คนต่อปีการศึกษา

ดังนั้นเพื่อให้การจัดการศึกษาของ The 21st Century Program บรรลุผลสำเร็จด้านการผลิตบัณฑิตตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ระบุไว้ มหาวิทยาลัยศรีวิฑูวิทยาได้กำหนดกระบวนการคัดเลือกผู้เรียนให้เหมาะสม

กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ของสถาบันดังนี้

1. หลักการของกระบวนการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

หลักการของกระบวนการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อของ The 21st Century Program อยู่บนพื้นฐานของความเชื่อว่า “การทดสอบด้วยข้อสอบไม่ใช่กระบวนการคัดเลือกที่ดีที่สุด” ฉะนั้นสถาบันการศึกษาจึงปฏิเสธการคัดเลือกด้วยการใช้กระบวนการคัดเลือกจากส่วนกลาง (National Center Test for

University Admissions) เพราะเป็นกระบวนการคัดเลือกจากข้อสอบแบบปรนัยเพื่อใช้วัดความรู้เพียงอย่างเดียว แต่มุ่งเน้นการคัดเลือกด้วยวิธีการหลากหลายที่สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ของสถาบัน เพื่อคัดเลือกผู้เรียนที่มีคุณสมบัติและทัศนคติที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนของสถาบัน คือมีความอยากรู้อยากเห็น มีความคิดที่ยืดหยุ่น และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เกี่ยวกับความสำเร็จและความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21(The 21st Century Program, 2017)

2. กระบวนการคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

การศึกษาระบบการคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษานี้จากเอกสารประกอบการบรรยายการจัดการศึกษา ของ The 21st Century Program ณ มหาวิทยาลัยคิซุ วิทยาเขตอิโตะ(2017, หน้า 4) และการสัมภาษณ์ Soejima and others(Interview, November 10, 2017) อาจารย์ประจำหลักสูตรและนักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรสามารถสรุปได้ว่ากระบวนการคัดเลือกผู้เรียน แบ่งการคัดเลือกออกเป็น 2 รอบ ซึ่งผลการคัดเลือกมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน คือ 1. การคัดเลือกโดยการพิจารณาเอกสารด้วยการให้ผู้เรียนที่สนใจส่งเอกสาร เช่น รายงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาดอนปลาย (Chōsasho) การเขียนเรียงความเกี่ยวกับสิ่งที่สมัคร หรือความสนใจเกี่ยวกับหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติเกี่ยวกับองค์ความรู้เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย องค์ความรู้ทางการเรียนที่ตรงกับประเด็นที่ผู้เรียนนั้นสนใจศึกษา และคุณลักษณะอื่น ๆ เช่น ความสามารถในการเขียนเรียงความ ซึ่งเป็นพื้นฐานสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามเป้าหมาย 2. การคัดเลือกโดยการทดลองเรียนและสอบสัมภาษณ์ซึ่งดำเนินการจัดการทดสอบ 2 วัน และใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักสำหรับการทดสอบ มีรายละเอียดดังนี้

วันแรก กำหนดให้ผู้ที่ได้ผ่านการพิจารณาคัดเลือกในรอบที่ 1 เข้าร่วมฟังบรรยาย (Lectures)

จากอาจารย์ผู้สอน จำนวน 3 วิชา เป็นวิชาเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิชาทั่วไป วิชาละ 1 ชั่วโมง จากนั้นเมื่อครบจำนวน 1 ชั่วโมง ผู้สมัครจะต้องเขียนรายงาน (Reports) ส่งจำนวน 1 ฉบับต่อ 1 รายวิชา ให้เวลาในการเขียน 50 นาทีต่อ 1 รายวิชา รวมเวลาที่ใช้สำหรับการทดสอบในวันแรกคือ 110 นาที ต่อ 1 รายวิชา เพื่อเป็นการให้ผู้เรียนได้ทดลองเรียนในวิธีการบรรยาย ซึ่งเป็นวิธีการหลักที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรนี้ และวัดความสามารถว่าผู้เรียนจะสามารถบันทึกประเด็นสำคัญที่จะนำไปใช้สำหรับการทำความเข้าใจ หรือการค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมได้มากน้อยเพียงใด ฉะนั้นการรวบรวมข้อมูลวันแรกจึงเป็นการสังเกตพฤติกรรมกรเรียนของผู้เรียน

ในด้านการฟัง ทำความเข้าใจ และการสรุปความ อันเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบโครงการที่เน้นการวิจัยเป็นรายบุคคล เพราะจะสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจประเด็นได้อย่างครอบคลุมหรือเป็นการจุดประเด็นความอยากรู้ อันเป็นพื้นฐานของการทำวิจัยเป็นรายบุคคลต่อไป

วันที่สอง แบ่งออกเป็น 2 ช่วง แบ่งเป็นช่วงเช้า และช่วงบ่าย คือ

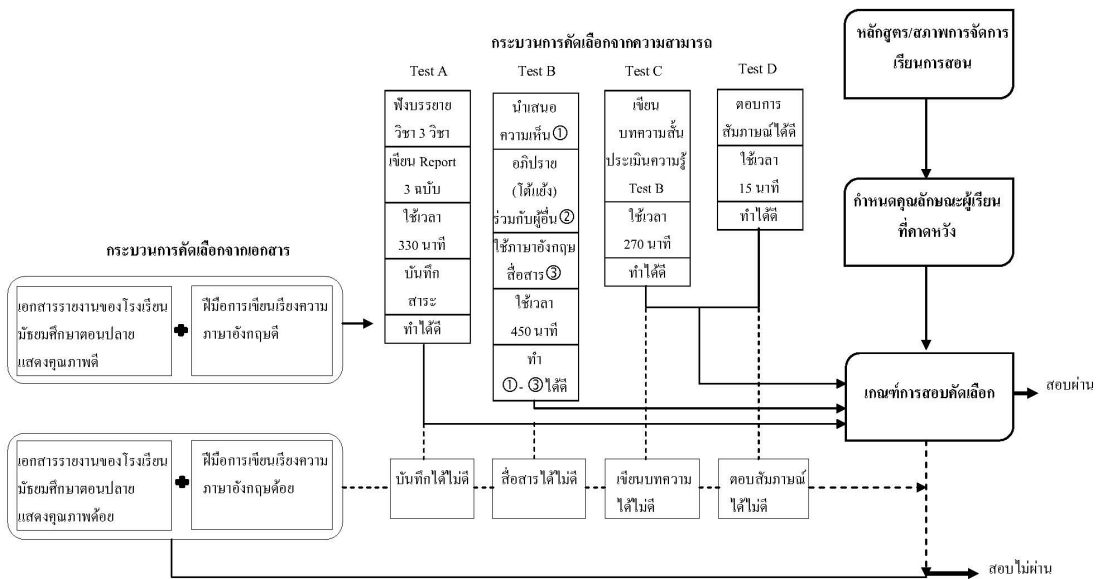
ช่วงเช้า กำหนดให้นำเสนอความคิดเห็น (Present opinion) เกี่ยวกับสิ่งที่ได้รับในวันแรกตามความสนใจ และอภิปรายร่วมกัน (Free discussion) โดยให้มีห้องสำหรับการนำเสนอและอภิปรายจำนวน 3 ห้อง ในแต่ละห้องมีอาจารย์ผู้ประเมิน 3 คน ต่อผู้สมัคร 15 คน ในหนึ่งห้อง ซึ่งอาจารย์ผู้ประเมินทั้ง 3 คนจะทำหน้าที่แตกต่างกัน คือ เป็นผู้ดำเนินรายการ เป็นผู้สังเกตพฤติกรรม และเป็นผู้บันทึกผลรวมเวลาที่ใช้ในการทดสอบ คือ 150 นาทีต่อห้อง โดยกระบวนการนี้จะทำให้สามารถคัดเลือกผู้เรียนที่มีความสามารถในการนำเสนอผลงาน และเป็นผู้มีเหตุผล สามารถนำเสนอความคิดเห็นและโต้แย้งประเด็น ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจในประเด็นปัญหา

ที่สนใจ ตลอดจนได้ประเมินถึงความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับการสื่อสารในด้านการสนทนา ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบและวิธีการการสอน ตลอดจนภาษาหลักที่หลักสูตรนี้ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ช่วงบ่าย กำหนดให้เขียนบทความขนาดสั้น (Article /Mini paper) เกี่ยวกับสิ่งที่ตนเองสนใจและได้รับจากการเรียนรู้ในวันหนึ่งและจากการร่วมอภิปรายในวันที่สอง โดยให้ระยะเวลาในการเขียนคือ 270 นาที ซึ่งเป็นการประเมินการนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้กับประเด็นที่สนใจศึกษา ที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอนแบบโครงการที่นักศึกษาต้องสามารถเขียนสรุปผลการศึกษาได้ และการสัมภาษณ์ ซึ่งใช้

ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ คือ 15 นาทีต่อ 1 คน โดยอาจารย์ผู้ประเมินจะใช้แบบประเมินที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check - list) เพื่อวัดทัศนคติและเจตคติต่อการเรียน

กระบวนการคัดเลือกดังกล่าวนี้เป็นไปเพื่อการคัดเลือกผู้เรียนที่มีความสามารถทั้งด้านความรู้ทักษะ พฤติกรรมการเรียน ตลอดจนทัศนคติที่ผู้เรียนมีสอดคล้องกับรูปแบบการสอน หรือวิธีการสอนที่สถาบันการศึกษานี้ใช้ คือการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการสอนแบบโครงการที่เน้นการวิจัย ซึ่งสามารถสรุปกระบวนการคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของ The 21st Century Program ได้ดังแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิแสดงกระบวนการคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา
ของ The 21st Century Program ของมหาวิทยาลัยวิศวะ ประเทศญี่ปุ่น

จากแผนภูมิข้างต้นจะเห็นได้ว่ากระบวนการคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของ The 21st Century Program ในทั้งสองวันเป็นไปเพื่อการตรวจสอบกระบวนการคิด ลักษณะการทำงาน และเจตคติอื่น ๆ ที่สัมพันธ์กับหลักสูตรและสภาพการจัดการเรียนการสอนที่สถาบันการศึกษาใช้ ทั้งนี้จากผลการสัมภาษณ์ผู้เรียนที่กำลังศึกษาอยู่ใน The 21st Century Program จำนวน 5 ท่าน และอาจารย์จำนวน 3 ท่าน ล้วนยืนยันตรงกัน กล่าวคือ ผู้เรียนทั้ง 5 ท่าน เห็นว่าการคัดเลือกด้วยกระบวนการเช่นนี้มีข้อดี คือ ทำให้ผู้สมัครได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับ

การเรียนการสอนที่ใช้ ส่งผลให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้จากบทสัมภาษณ์นางสาว ก ที่กล่าวว่า “we got a lot of learning weather we pass or not” ฉะนั้นจึงเป็นกระบวนการคัดเลือกที่น่าสนใจ กล่าวคือเป็นการสอบที่ไม่ยากจนเกินไป เพราะสามารถทำคะแนนในส่วนใดส่วนหนึ่งให้ดีขึ้นได้ และจากการสัมภาษณ์อาจารย์พบว่า อาจารย์ทุกท่านให้ความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า กระบวนการ

การคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาต่อควรเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ หรือเป็นการให้ประสบการณ์ที่เชื่อมโยงกับบริบทจริงของชีวิตนักศึกษาใน The 21st Century Program ทั้งนี้เพื่อให้สถาบันสามารถเลือกผู้เรียนที่สามารถเข้ากับระบบการเรียนการสอนของ The 21st Century Program ได้จริง ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข และบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนี้

บทสรุป

การศึกษากระบวนการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย เป็นกระบวนการที่มุ่งหวังเพื่อให้ได้ผู้เรียนที่มีความเป็นเลิศด้านความรู้ในสาขาวิชาที่เลือก แต่จากการศึกษา พบว่ากระบวนการคัดเลือกดังกล่าวนี้ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับ

ผู้เรียนและการใช้หลักสูตรตามมาอย่างมากมาย เช่น ผู้ผ่านการคัดเลือกศึกษาไม่สำเร็จตามหลักสูตร เพราะไม่สามารถปรับตัวเข้ากับระบบการเรียนการสอนที่สาขานั้นใช้ได้ เมื่อเปรียบเทียบกับกระบวนการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของ 21st Century Program ซึ่งออกแบบวิธีการคัดเลือกเป็นกระบวนการที่มุ่งให้ประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามที่หลักสูตรนี้ใช้ ซึ่งส่งผลให้สถาบันการศึกษานี้สามารถคัดเลือกผู้เรียนที่มีศักยภาพตรงตามการจัดการเรียนการสอนที่ใช้จริง ส่งผลให้การเรียนการสอนสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังทำให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการจัดการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน อันทำให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งจากการศึกษากระบวนการคัดเลือกเทียบเคียงกันทั้งสองระบบ ผู้เรียนเห็นว่ากระบวนการคัดเลือกไม่ควรเป็นกระบวนการที่มุ่งวัดเพียงแค่ความรู้เพียงอย่างเดียว แต่ควรเป็นกระบวนการคัดเลือกแบบบูรณาการทั้งการคัดเลือกจากความรู้ และคัดเลือกจากกระบวนการในการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยว่าสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการจัดการเรียนรู้ของสถาบันอุดมศึกษานั้นได้มากหรือน้อยเพียงใดด้วย ทั้งนี้เพื่อทำให้การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามเป้าหมายที่ต้องการ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

- กาญจนา ชูครูวงศ์และคณะ. (2555). **การวิจัยเปรียบเทียบผลการเรียนเจตคติและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนิสิตที่ผ่านการสอบเข้าคณะวิทยาศาสตร์ด้วยวิธีการสอบตรงและแอดมิชชั่นกลาง**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ขอบ ลีซอ และอรุณี อ่อนสวัสดิ์. (2541). **ผลของวิธีแปลงคะแนนผลการเรียนสะสมในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาใหม่**. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2545). **หลักการจัดการศึกษาในชุดฝึกอบรมผู้บริหาร: ประมวลสาระ**. เข้าถึงเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2560. เข้าถึงได้จาก www.suthep.crru.ac.th/bock6/1.pdf.
- ระบบการคัดเลือก TCAS**. เข้าถึงเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2560. เข้าถึงได้จาก www.tcas.cupt.net/about.php.
- สำนักงานมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา. (2558). **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา 2557**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2551). **มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2551**. เข้าถึงเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2560. เข้าถึงได้จาก www.academic.rmutto.ac.th/curriculum/06.pdf.
- _____. (2560). **ข้อมูลรวมนักศึกษาปีการศึกษา 2557 – 2560**. เข้าถึงเมื่อ 30 พฤศจิกายน. เข้าถึงได้จาก www.info.mua.go.th/information.
- สิริรัตน์วิภาสศิลป์. (2542). “การวิเคราะห์วิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาในระบบใหม่”. **วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช**, 12(1):62-77.
- สุชาติดา บวรกิติวงศ์ และคณะ. (2545). **ผลกระทบของการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่ที่มีต่อผู้เกี่ยวข้อง**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิชและคณะ. (2546). **การวิเคราะห์ความเหมาะสมขององค์ประกอบที่ใช้ในระบบการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2543-2545**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรพินธ ศิริสัมพันธ์. (2550). **การศึกษาพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เอกสารประกอบการบรรยายการจัดการศึกษา ของ The 21st Century Program ณ มหาวิทยาลัยคิงวู วิทยาเขตอิโตะ. วันที่ 10 พฤศจิกายน 2560.
- Kyushu University. (2017). “The 21st Century Program.” In *Kyushu university Discovery 2016-2017*, 8-9. Edited by Kyushu University. Fukuoka: Japan.
- Soejima, Yuji., and others. (2017). *Professors and student of The 21st Century Program*. Interview, November 10.
- The 21st Century Program. (2017). *Educational aims of the 21st Century Program*. Accessed October 10. Available from <http://www.21cp.kyushu-u.ac.jp/english/english.html>.